

Medializace Národní strategie bezpečnosti

Publikováno: 28. 2. 2011

Anotace:

Na zvýšení povědomí o tom, jak jsou uplatňována opatření na zvýšení bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích je zapotřebí najít nejrůznější informační toky tak, aby byla zasažena co největší část populace a vzala závěry Národní strategie bezpečnosti silničního provozu – snížení dopravní nehodovost a jejich následků – za svůj cíl.

Klíčová slova: bezpečnost silničního provozu, Národní strategie bezpečnosti silničního provozu, média, komunikace

Annotation:

Raising awareness of applying road safety measures requires allocation of various information sources in order to influence the biggest possible extent of population and make them accept the outcomes of National Road Safety Strategy – reducing number of traffic accidents and their severity.

Key words: road safety, National Road Safety Strategy, media, communication

V moderní společnosti jsou masmédiá nástrojem informovanosti. Jsou to instituce, které produkují a distribuují informace, operují v oblasti veřejné sféry. Ne nadarmo se médiím říká sedmá velmoc (byť ve skutečnosti je to velmoc „jen“ čtvrtá“ – po moci zákonodárné, výkonné a soudní). Jsou i nástrojem moci a mohou uplatňovat ve společnosti svůj rozsáhlý vliv.

Jak média ovlivňují společnost a její myšlení?

- přitahují pozornost veřejnosti
- přesvědčují veřejnost všemi dostupnými prostředky
- ovlivňují chování veřejnosti
- uspořádávají informace pro veřejnost
- propůjčují věcem status a legitimitu.

Vlastnosti masové komunikace, mj., jsou:

- neosobní – mezi podavatelem a příjemcem je fyzická vzdálenost, odstup od adresátů, obsahy pocházejí z centralizovaných organizací,
- jednosměrná – směřuje od profesionálních komunikátorů i reprezentantů institucí,
- manipulativní – jejím cílem je ovlivnit publikum, což se v případě Národní strategie bezpečnosti silničního provozu (NSBSP) jeví jako velmi pozitivní jev,
- neinteraktivní – konzument pasivně přijímá poskytnuté informace,
- asymetrická – mezi podavatelem a příjemcem není vztah sociální rovnosti – podavatel,
- má „větší společenskou prestiž, větší moc, zdroje, zkušenost, znalosti a autoritu než „příjemce“.

Vlastností publika je:

- masovost,
- anonymita (v tomto případě, jen do jisté míry, neboť se počítá se spoluprací široké veřejnosti),
- interaktivita.

Při tvorbě NSBSP se s veřejností a jejím ovlivněním médii počítá, jako jedním z pilířů dosažení cílů NSBSP – snížení dopravní nehodovosti na úroveň požadovanou cíli „Strategie“. Pokud bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebude vnímána jako problematika, která se týká všech občanů, může být NSBSP naplněna sebelepšími opatřeními, ale cíl nebude uskutečněn.

Musíme si uvědomit, proč tomu tak je.

Národní strategie bezpečnosti silničního provozu je dokumentem, který se dotýká každého z nás. A to nejen řidičů či správců komunikací, jak se mnozí domnívají. Je součástí celého komplexu opatření na zvýšení bezpečnosti v České republice. A protože každý z nás je účastníkem provozu na pozemních komunikacích – řidič, chodec, cyklista – je nezbytné znát svoje práva, povinnosti, ale také možnosti, jak přispět k tomu, aby se dopravní prostor v České republice stal bezpečnější a mohl se srovnávat s vyspělými státy Evropy.

Dopravní problematika, ve všech svých složkách, se dotýká všech: Ať se jedná silniční infrastrukturu, vozidlo jako takové, životní prostředí ve kterém se všichni pohybujeme, atd. I dopravní nehoda není jen problematikou, která se týká úzké skupiny neukázněných řidičů, ale všech občanů, neboť všichni jsme účastníky provozu na pozemních komunikacích, byť v různých rolích. Problematika prezentace tématu Národní strategie bezpečnosti silničního provozu v masové komunikaci tak vstupuje do širších souvislostí.

Položíme-li si otázku: „Proč je třeba medializovat právě tento dokument?“, když svoji „Strategii“ má každé ministerstvo v České republice. Odpověď najdeme v cílové skupině a její početnosti, každý, kdo se pohybuje na pozemní komunikaci. Proto se pokusme postupně vyjmenovat role, ve kterých se jako účastník provozu ocitáme:

- Plod v těle matky.
- Dítě – vezené v kočárku.
- Dítě – pasažér ve vozidle.
- Dítě – chodec.
- Dítě – pasažér na kole.
- Dítě – jezdec na koloběžce.
- Dítě – cyklista
- Dítě – jezdec na skateboardu nebo kolečkových bruslích.
- Dospívající – řidič malého motocyklu.
- Adolescent – řidič vozidla.
- Dospělý člověk – řidič vozidla.
- Dospělý člověk – pasažér ve vozidle.
- Dospělý člověk – chodec.
- Dospělý člověk – cyklista.
- Dospělý – řidič vozidla hromadné dopravy či přepravy.
- Dospělý – pracující na vozovce.
- Jezdec na zvířeti.
- Vozka, řídící potah.
- Senior – řidič.
- Senior – jezdec na kole.
- Senior – chodec.
- Senior – pasažér ve vozidle.

A daly by se, zcela jistě, najít další role, ve kterých se člověk během svého života ocitá jako účastník provozu na pozemních komunikacích. Je tedy zapotřebí, aby se bezpečnost na silnici stala zájmem nás všech a všichni jsme se snažili bezpečnost co nejvíce zvyšovat. Je zapotřebí si uvědomit, že právě ti, kteří na silnicích umírají, mohou být a i mnohdy jsou naši blízcí. Je povinností každého z nás udělat vše, co je v našich silách proto, aby na silnicích umíralo co nejméně našich spoluobčanů, příbuzných, známých. A jednu z možností nám nabízí právě Národní strategie bezpečnosti silničního provozu a její opatření, která slouží ke snížení dopravní nehodovosti na co nejnižší možnou míru.

Graf 1: Předpokládaný počet a skutečný vývoj v počtu usmrcených v silničním provozu

Pro splnění cíle, který si klade „Strategie“ nejen v České republice, je snížení počtu usmrcených v souvislosti s dopravní nehodou na polovinu smrtelných nehod z roku 2000 do roku 2010. Jako výchozí bod byl v České republice vzat počet usmrcených v roce 2002. Bylo realizováno mnoho opatření, která se zcela nepochybně zasloužila o snížení počtu usmrcených na silnicích v České republice. Ale je to stále málo proto, aby bylo naplněna „Vize 0“, i když se jedná o filosofický pohled – je každá smrt, vzniklá v souvislosti s dopravní nehodou, zbytečná.

Zkušenost se mocí medializace má naše společnost z poměrně nedávné doby – z období před a po zavedení účinnosti novely zákona č. 361/2000 Sb., v roce 2006. Rozsáhlou mediální kampaní, za kterou stálo Ministerstvo dopravy České republiky, především Oddělení BESIP, byla změna v pravidlech provozu na pozemních komunikacích přijímána širokou řidičskou veřejností velmi kladně, včetně nově zavedeného bodového hodnocení řidiče. A to se také projevilo na úbytku dopravních nehod po vstoupení novely zákona v platnost o 15 %, v meziročním hodnocení. V krátké době po nabytí účinnosti zákona se ukázala jako kontraproduktivní síla negativní kampaň masmédií, která začala zpochybňovat bodový systém jako nástroj na snížení dopravní nehodovosti a zvýšení dopravní kázně. A dopravní nehodovost začala stoupat. I proto je zapotřebí veřejnosti deklarovat cíl Národní strategie bezpečnosti silničního provozu jako zcela nezpochybnitelný a přínosný pro všechny účastníky provozu na pozemních komunikacích.

Veřejnost

Práce s veřejností je jedním z pilířů dosažení cílů NSBSP – snížení dopravní nehodovosti na úroveň požadovanou v cíli. Pokud bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebude vnímána jako problematika, která se týká všech občanů, může být NSBSP naplněna sebelepšími opatřeními, ale cíl nebude naplněn.

Jako hlavní pilíř komunikace s širokou a neodbornou veřejností, bude komunikace prostřednictvím podávání informací na internetových stránkách BESIP a veřejnost bude zapojena prostřednictvím Facebooku BESIPu, případně veřejná diskuze na stránkách CDV s celostátní kampaní „**Bezpečně na silnicích - právo a zodpovědnost každého z nás**“, které je zároveň i nosnou myšlenkou nové Strategie.

Na webových stránkách bude dán prostor pro vyjádření názorů široké veřejnosti k obsahové náplni jednotlivých opatření, která se týkají každého z nás. Informovanost a práce se širokou veřejností je nezbytná pro přijetí NSBSP jako opatření, která jsou obecně chápána a chápána jako přínos pro každého občana. Komunikace prostřednictvím webových stránek bude zapojena do diskuze

a informovanosti především mladší a střední věková kategorie účastníků silničního provozu, kteří se stávají nejčastěji pachateli či oběťmi dopravních nehod.

V kampani budou využity reklamní plochy v prostředcích hromadné dopravy k postupnému seznamování veřejnosti s obsahem NSBSP.

Školní mládež bude informována o významu opatření NSBSP jako průřezového tématu ve výuce a to jak v MŠ, ZŠ, tak i na SŠ. Především s ohledem na zranitelné účastníky a přiměřeně věku.

Medializace na příslušných ministerstvech a jejich odborech, která jsou odpovědná za plnění jednotlivých opatření NSBSP

Cílem je seznámení se NSBSP je upřesnění postavení jednotlivých ministerstev a jejich odborů v hierarchii NSBSP. Vzhledem k tomu, že většina ministerstev v ČR má svoji „Strategii“, jeví se jako nezbytné seznámit pracovníky s koncepcí NSBSP, jako takové a o úloze každého ministerstva (vyjma Ministerstva kultury) v celém komplexu problematiky.

Jako jedno z témat vhodných k řešení se jeví i řešení tematika cílených kampaní na jednotlivých ministerstvech. Důraz bude kladen na Ministerstvo zdravotnictví, jako jednoho z klíčových hráčů na poli zvýšení ponehodové péče.

Dále je nezbytné seznámit se s metodikou vyhodnocování jednotlivých opatření na úrovni ministerstev a jeho jednotlivých odborů.

Poslanecká sněmovna a Senát Parlamentu České republiky

Politická podpora je zcela zásadní pro přijetí opatření NSBSP celou politickou reprezentací, napříč politickým spektrem. Důraz bude kladen na příklady - viz kampaně k bodovému systému. Především aktivním se musí stát Výbor pro dopravu Poslanecké sněmovny.

Pro medializaci NSBSP bude uspořádán seminář, který bude osvětlovat problematiku bezpečnosti v provozu na pozemních komunikacích nejen v ČR, ale i v kontextu na dopravně bezpečnostní politiku Evropské unie a na osvětlení dopravně bezpečnostní politiky ČR. Dále na seminář bude navazovat jednání s Výborem pro dopravu, jako garanta politické podpory přijetí dokumentu Parlamentem ČR.

Cílem je získat politickou podporu pro další kroky v řízení cílů Národní strategie bezpečnosti provozu na pozemních komunikacích.

Policie ČR

Policie ČR jako jedna z preventivně represivních složek dopravní politiky státu má zcela jasně danou povinnost seznámit se s obsahem NSBSP a to nejen formálně. Je nanejvýš nutné, aby vedoucí na všech úrovních řízení Policie ČR a jejich složek, především Dopravní policie, byli dokonale seznámeni s cílem a obsahem NSBSP.

V této oblasti se musí angažovat nejvyšší velení Policie, s cílem proškolení všech podřízených. Policie má nezastupitelnou úlohu nejen v prevenci, ale také v oblasti represe a vymáhání práva.

Úloha veřejného sektoru - autodopravci, autoškoly, pojišťovny

Pro tuto skupinu je vhodné vytvořit na internetové aplikaci Facebook diskuzní fórum, které bude odrážet problematiku specifickou pro tuto oblast. Jejich společným znakem je poskytování služeb v oblasti dopravy, sice s rozdílnou cílovou skupinou (ale vždy je to zákazník).

Stránka na Facebooku bude interaktivní, s reakcí na diskuzi zástupci z odborných kruhů autodopravců a představitelů autoškol. Prostor bude věnován i pojišťovnám z oblasti dopravy. Měly by se stát významným hráčem na poli realizace opatření a motivačním prvkem NSBSP - pohled ze strany každodenních uživatelů PK.

Neziskové organizace

Zapojení neziskových organizací do diskuze je jednou z podstatných složek medializace NSBSP. Nemusí se jednat jen o současné, aktivní neziskové organizace v NSBSP, ale zapojit se mohou i další. Neziskové organizace mají jednu obrovskou výhodu: jsou politicky nezávislé. Mají schopnost oslovit mnoho stejně smýšlejících lidí a tím osvětlit i problematiku bezpečnosti jinými metodami, než je zcela oficiální tok informací.

MD - Oddělení BESIP - nejsilnější hráč na poli prevence bezpečnosti silničního provozu

Ministerstvo dopravy České republiky, Oddělení BESIP je tím, kdo:

- iniciuje změny v legislativní oblasti provozu na pozemních komunikacích,
- koordinuje činnost v oblasti prevence bezpečnosti silničního provozu,
- harmonizuje dopravní výchovu na všech stupních škol a školských zařízení prostřednictvím Centra služeb pro silniční dopravu,
- vytváří celostátní projekty a kampaní zaměřených na bezpečnost silniční dopravy, ve všech jejích spektrech.

Veškeré aktivity BESIP směřují k plnění cíle Národní strategie bezpečnosti silničního provozu. Bez preventivního výchovného a systematického působení, zaměřeného na lidského činitele není možno dosáhnout cíle NSBSP.

Závěr

Veřejná manifestace Národní strategie bezpečnosti silničního provozu, zajišťovaná a podporovaná nejen médii, je zcela nezbytnou součástí naplnění cílů NSBSP. Jsme přesvědčeni, že cíle bude dosaženo.